

Заноскіна П. В.

група 2381, Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова (Миколаїв), zanoskinapolina@mail.ru

Сонечко О. С.

викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національний
університет кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв),
sonechkoolga@gmail.com

РЕАЛІЇ СУЧАСНОЇ РОДИНИ

Здійснено аналіз сучасних економічних перетворень, демографічних проблем, кризи в політиці, культурі.

Ключові слова: виникнення сім'ї, «народження дитини», подружжя, дошлюбна поведінка, матеріальний достаток сім'ї, стосунки в сім'ї.

Modern economic transformation, demographic problems, the crisis in politics, culture, all this affects the life of the family, while its disorganization deepens.

Key words: The emergence of a family, «birth of a child», marriage, premarital behavior, material wealth of the family, relationships in the family.

Сім'я відіграє велику роль у сучасному суспільстві. Життя кожної людини пов'язане з сім'єю.

Сімейне життя – іспит, що складається протягом життя. Спосіб життя сім'ї багато в чому залежить від побуту, матеріального становища. Якщо є якісь відхилення, то треба вміти подолати труднощі.

Несерйозне ставлення подружжя до шлюбу є причиною багаточисельних розлучень. Готовність до шлюбного життя – це перш за все сформованість навичок, які допоможуть із труднощами, яких як правило буде чимало. Таким чином виникнення сім'ї, її розвиток та збереження є складним соціально-психологічним та біологічним явищем суспільства. Здорова сім'я – здорове суспільство.

Розглянемо такі проблеми, як конкуренцію пріоритетів, де цінність сім'ї та дітей, переходить на другий план, а матеріальні цінності посідають перше місце; відбувається ослаблення почуття сімейного обов'язку та небажання людей створювати сім'ю з тих чи інших причин.

Результати наукових досліджень дозволили виділити й описати сучасні тенденції у функціонуванні української сім'ї. Все більшого розвитку набуває неповна і позашлюбна сім'я. Багато чоловіків і жінок свідомо не вступають у шлюб, а задоволення потреби в коханні пов'язують із пошуком сексуального партнера, а не створенням сім'ї. Дошлюбна поведінка молоді характеризується активними сексуальними спробами, на фоні недостатньої психосексуальної обізнаності. Зростає кількість молодих сімей, основним чинником заключення шлюбів яких було «народження дитини». За нашими даними значна доля таких сімей розпадається протягом трьох років. Серед мотивів вступу в шлюб у молоді домінують раціональний і матеріальний розрахунок. У дошлюбній поведінці молодих людей спостерігається неадекватно-завищені вимоги до особистості партнера і до шлюбу в цілому (частіше у жінок), що веде до відмови від створення сім'ї та самоактуалізації особистості в професійній діяльності.

В установках на лідерство і керівництво в сім'ї значна частина людей віддають перевагу чоловіку, більша частина жінок орієнтована на демократичну сім'ю. Але в сімейному житті багато молодих жінок виявляють тенденцію до домінування і маніпуляції партнером, дітьми. Сучасні сім'ї і ті, хто бере шлюб стійко, орієнтовані на малодітну сім'ю.

Більшість пар (із різним сімейним стажем) не схильні до співробітництва, пошуку шляхів стабілізації відносин, у них не сформовані соціально-психологічні уміння вирішувати міжособистісні проблеми. Все це формує установку на розлучення як засіб вирішення конфліктів і напруги. Протилежність мотивів, цілей, функціонально-рольових позицій, особистісних характеристик молодого подружжя все більше ускладнює адаптацію до шлюбу, зменшує гнучкість і толерантність партнерів, скорочує тривалість адаптивного періоду молоді сім'ї, наближає їх до розлучення. Сучасна сім'я

характеризується незахищеністю її членів перед зовнішніми факторами. Аналізуючи якісні показники сімей, відзначено, що пересічну сучасну сім'ю відрізняє: закритість, консервативність, дисгармонійність, корпоративність у відносинах.

Збільшується кількість жінок незадоволених сексуальними відносинами з чоловіком. Зростає кількість скарг подружжя на сексуальні дисфункції, які детерміновані психологічними факторами.

Нормам, які укорінились, характерні авторитарна, домінантна поведінка батьків, придушення дитячих потреб, заборона прояву емоцій і почуттів, використання дітей для задоволення своїх незадоволених потреб, що в комплексі формує співзалежну поведінку і веде до дисфункційного розвитку особистості.

Значна частина молоді орієнтована на повторний шлюб і позашлюбні зв'язки (у випадку, якщо шлюб невдалий). На фоні описаних тенденцій відбувається зниження цінності сім'ї, її значення для особистості.

В умовах економічної нестабільності, зниження матеріального достатку сім'ї, подружжя вимушене шукати інші форми заробітку (бізнес, індивідуально-торгівельна діяльність), що вносить зміни в життєві плани сім'ї та її функціонально-рольову структуру. Неузгодженість функцій і ролей збільшує незадоволеність шлюбом.

Адекватно оцінивши ситуацію, яка склалась: послаблення сім'ї, її нездатність адаптуватись до змін життя, різке погіршення фізичного і психічного здоров'я, зростаюча міжособистісна ізоляція, постає питання про розробку термінових заходів по наданню допомоги сім'ї у всіх напрямках її життєдіяльності. Кардинальні заходи з боку держави повинні передбачити не лише економічні і соціальні акції, але і створення служб психологічної допомоги сім'ї.

Таким чином, турбота про сім'ю є проблемою великої політики, а значні зміни в функціонуванні сім'ї є стрижнем структурних, політичних, економічних, демографічних реформ в Україні

Як бачимо, обидва напрями безпосередньо пов'язані з сімейним життям і залежать від рівня державної політики щодо підтримки сім'ї. Важливо об'єднати для цього всіх суб'єктів соціальної політики нашої держави – владні структури, систему освіти і виховання, наукові установи, систему охорони здоров'я і соціального захисту, а також широку громадськість.

Передумови для такої координації постали зі створенням в Україні відповідного Міністерства сім'ї, молоді та дітей, функції якого охоплюють сьогодні найважливіші соціальні складові сім'ї: батьків і дітей. Як свідчить історична практика, періоди духовного піднесення суспільства супроводжуються, як правило, зростанням поваги до сім'ї, матері, жінки. Таке ставлення до сім'ї притаманне й українському менталітетові і є глибоким духовним підґрунтям для формування та здійснення ефективної державної соціальної політики підтримки і захисту сім'ї в умовах трансформації українського суспільства до ринкової економіки.

Список використаних джерел

1. Антонов А. И. Кризис семьи и пути его преодоления / А. И. Антонов, В. А. Борисов. – М. : Наука, 1998.
2. Антонов А. И. Социология семьи / А. И. Антонов, В. М. Медков. – М. : Логос, 1996.
3. Заостровцев А. П. Социология семьи / А. П. Заостровцев // Социально-полит. журн. – 1993. – № 9–10.
4. Лукашевич М. П. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії : навч. посіб. // М. П. Лукашевич, М. В. Туленков. – К. : МАУП, 2004.
5. Мацковский М. С. Социология семьи: проблемы теории, методологии и методики / М. С. Мацковский. – М. : Наука, 1999.
6. Харчева В. Г. Основы социологии : учебник / В. Г. Харчева. – М. : Логос, 1999.
7. Черниш Н. Й. Соціологія : курс лекцій / Н. Й Черниш. – Л. : Кальварія, 2002.